

mester, *Taschler* Endre főjegyző, *Balogh* Károly pénzügyi tanácsnok, *Turóczy* Mihály tiszti főügyész, *Tóth* Mihály főmérnök, *Somogyi* Szilveszter dr. főkapitány, továbbá *Jászai* Géza c. püspök, *Várhelyi* József, *Back* Bernát, *Csernovics* Agenor, *Kovács* János, *Ivánkovits* Sándor, *Kiss* Gyula és még többen.

Kovács Gyulát fölmentették.

— A budapesti esküdtbírószék két napi tárgyalás után ítélte a merénylő képviselő ügyében, ki tudvalevőleg Tisza Istvánt, mint házelnököt akarta lelőni a parlamentben. — Az ítélet nagy meglepetést keltett. —

(*Saját tudósítónktól.*) A szenzáció erejével hat bizonyára mindenütt az az ítélet, melyet ezuttal nem vidéki magyar esküdtbírószék, hanem budapesti hozott. *Kovács* Gyula országgyűlési képviselőt, ki tudvalevőleg Tisza István grófot akarta megölni, az esküdtszék nem találta bűnösnek s így a bíróság fölmentette.

Sokan el voltak készülve talán meglepő ítéletre. Akik ilyen ítéletet vártak, azok tulajdonképpen arra alapították főként hitüket, hogy a merénylő képviselő hosszú hónapok óta ugyanis fogságban volt, sulyosan meg is sebesült a merénylet alkalmával, mikor öngyilkos is akart lenni. Mert hogy *Kovács* Gyula Tiszára mint házelnökre lőtt rá, ezt a tényt senki nem vonta kétségbe és természetesnek találta ma mindenki, amikor a vádoló ügyész a tárgyaláson megjegyezte, hogy *Kovács* Gyula a nemzeti érzékek ellen is merényletet követett el. A vádlott reflektált az ügyészi beszédre és újra megismételte, miszerint alkalmasnak tartja a fegyvert ölésre (egyik fegyverszakértő tudniillik előbb alkalmasnak találta), s hogy öngyilkos akart lenni és így akart hatni a többségre. Végül igazságos ítéletet kért.

Az esküdtek erre a kérdésre válaszoltak, másfél órai tanácskozás után:

— Bűnös-e *Kovács* Gyula abban, hogy 1912. június 7-ik napján délelőtt tizenegy és tizenkét óra között való időben, Budapesten, a magyarországi képviselőház üléstermében a képviselőház hivatalos eljárásban levő elnökére, gróf *Tisza* Istvánra azon célból, hogy szándékosan megölje, előre meg nem fontolt szándékkal, erős felindulásból keletkezett és rögtön végrehajtott szándékkal, — amelyet a fölötte való felháborodásában érzett, hogy a képviselőházból tömegesen kitiltották a képviselőket, — a bűnjelet képező forgópisztolylyal háromszor rálőtt, bár a golyók senkitsem találtak, csupán megkezdte a bűncselekményt, de be nem fejezte? *Igen, vagy nem?*

Mivel a főkérdésre hétnél több nemmel felelt, így a mellékkérdés esetett. Az esküdtek igazmondása után a bíróság hamarosan kihirdette az ítéletet, amely fölmentő. *Kovács* Gyulát azonnal szabadon bocsátották.

Az ítéletről és általában a mai tárgyalásról ez a tudósításunk:

A DÉLELŐTTI TÁRGYALÁS

(„Ne bántsák.”)

A mai tárgyalás reggel kilenc órakor kezdődött, minden formalitás nélkül.

Baloghy elnök csengetett, megnyitotta a

főtárgyalást és behívatta a következő tanut, *Halmai* Elemért, a *Kelet Népe* című folyóirat szerkesztőjét.

Gonda Henrik dr. védő: Hallotta, hogy valaki ezt kiáltotta: „Ne bántsák, ne üssék, hisz agyonverik!”

A tanu: Nem hallottam, de amikor láttam, hogy feléje rohannak, én kiáltottam, hogy ne bántsák, mert vérzik. Közvetlen közelségben állván hozzá, én ugyanis láttam, hogy *Kovács* Gyula feje vérzik.

A védő: A vizsgálóbíró előtt ön úgy vallott, hogy gyors egymásutánban két lövést hallott, azután látta, hogy *Kovács* visszatáncolyog. Így van ez?

— Ugy van, két lövés után visszatántorodott.

A tanut megeskették.

(*Tisza Kálmán vallomása.*)

A következő tanu *Tisza* Kálmán gróf, országgyűlési képviselő, *Tisza* István fivére lett volna, de nem jelent meg. *Polónyi* Dezső indítványozta, hogy a szóbeli vallomás helyett olvassák fel azt a jegyzőkönyvet, a melyet a vizsgálat során felvettek *Tisza* Kálmán gróffal. *Sélley* főügyész helyettes hozzájárult a felolvasáshoz.

Mikovich Lajos dr. szavazóbíró felolvasa a Nagyszalonján július 13-án felvett jegyzőkönyvet, melyben gróf *Tisza* Kálmán elmondja, hogy látták *Kovács* Gyulát beszállni a terembe s látta, hogy rálőtt az elnökre. Ugy emlékszik, hogy körülbelül a negyedik padornál állott, a harmadik lövés máskálás közben történt és az elnöki emelvény felett hatolt a falba. A két első lövés célzva történt, de hogy melyik testrészre, az meg nem állapítható. Az első két lövés egy helyből történt, de a második eldördülése után *Kovács* szemközt láthatta magát négyöt munkapárti képviselővel, mire hátrált, e közben harmadszor is elsütötte a revolverét, majd elbotolva s félig elesve, a negyedik golyót önmaga ellen irányította.

— Magam is igyekeztem — mondja a jegyzőkönyv — az első lövés után odasietni, de mire *Kovács*hoz értem, mind az öt lövés megtörtént. A körülötte álló képviselők közül *Kubinyi* Géza, *Kiss* Ernő és *Ertsey* Péter alakjára emlékszem, összesen öt-hatan lehettek körülötte. A negyedik lövésnél *Kubinyi* megfogta *Kovács* Gyula karját. Miután sietve értem a tett helyére, állíthatom, hogy a sebesülés után senki sem bántotta. A negyedik lövéssel csaknem egyidőben azonban egy ötödik lövés is történt, de olyan gyors egymásutánban a kettő, hogy nem tudom, a negyediket vagy ötödiket irányozta-e önmagára *Kovács*.

(*Herczel Manó vallomása.*)

Utána *Herczel* Manó bárót hallgatták ki. *Kovács* Gyulát tudvalevőleg öngyilkossági kísérlete után a *Herczel*-szanatóriumban szállították, hol *Herczel* tanár nyomában megoperálta. Ilyenformán fontos a tanuvallomása.

Az elnök: Mikor és milyen állapotban szállították be *Kovács* Gyulát méltóságodhoz?

Herczel: Pontosán nem emlékezem. Azt hiszem, féltizenkettő körül lehetett. Öntudatlan állapotban hozták be.

— Igaz-e, hogy *Kovács* Gyula első kérdése az volt, hogy él-e *Tisza*?

— Igen, ez igaz.

— Öntudatos állapotban volt teljesen *Kovács*?

— Azt nem merném határozottan állítani, annál kevésbé, minthogy azután nem sokára félig-meddig ismét elalélt.

— A vizsgálóbíró mikor hallgatta ki a beteget?

— Ugy emlékszem, hogy még aznap este. Az elnök itt konstatálja a vizsgálóbíró által felvett jegyzőkönyvből, hogy a kihallgatás hetedikén délután három órakor történt.

Polónyi védő: Előfordulhatott az, hogy *Kovács* Gyula akár csak egy pillanatig is ápolónő nélkül maradt volna?

— Nem, ápolónő mindig volt mellette.

— Agyrázkódás tüneteit konstatálta méltóságod rajta?

— Arra nem emlékszem, hogy hányt-e, azt azonban határozottan tudom, hogy agy-nyomási tüneteket konstatáltam, a pulzusa gyenge volt.

Az elnök, *Kovács*hoz: Van valami megjegyzése? Igaz, hogy kérdezősködött *Tisza* felől?

— Többektől kérdeztem, hogy él-e *Tisza*. Hogy a méltóságos urtól kérdeztem-e, azt nem tudom.

Báró *Herczel* meghíttetéséről később fog határozni a bíróság.

Herczel báró kihallgatása után *Polónyi* Dezső dr. újabb előterjesztést tett *Ajtay* kihallgatásáról.

— A törvényszéki orvosok kérdésében — mondta *Polónyi*, — végzetes tévedés van. Ennek a tévedésnek a megvilágítása alkalmas arra, hogy a hat hónap óta vizsgálati fogságban lévő vádlott fölmentessék. A Btk. 230. szakaszára hivatkozom — folytatta emelt hangon a védő — amely fogság büntetése mellett meghagyja, hogy az, akinek fontos tudása van, azt tartozik a vádlott illetékes hatóságával, vagy hozzátartozóival közölni. Miután ilyen természetű fontos tévedésről van szó, méltóztassék *Ajtay* tanárt kihallgatni ne mint szakértőt, hanem mint tanut.

Az elnök úgy határoz, hogy a törvényszék ebben a kérdésben később fog dönteni.

(*Egy rendőrtanácsos.*)

Sándor László dr. rendőrtanácsos kihallgatása volt soron.

Az elnök: Jelen volt a tanácsos ur, amikor a vizsgálóbíró ur kihallgatta *Kovács*ot?

— Ilyen esetekben, mikor attól lehet tartani, hogy a terhelt meghal, sürgősen értesíteni szoktuk a vizsgálóbíró, hogy esetleg megkísérelje a terhelt kihallgatását. Miután *Török* fogalmazóval helyszíni szemlét vetünk fel, *Szlavek* bíró urral együtt kimentünk a szanatóriumba, hol a tanár ur engedelmével a vizsgálóbíró kihallgatta *Kovács* Gyulát. Speciál rám azt a benyomást tette, hogy teljesen öntudatlan és eszméletlenül volt. Ha véletlenül nem neki megfelelő szót diktált a vizsgálóbíró a jegyzőkönyvbe, maga *Kovács* igazította helyre. Érdekes, hogy a kényes kérdéseknél, amikor arról volt szó, hogy le akarta-e löni *Tiszát*, hogy célzott-e, mindig ilyen választ adott: „Nem tudom, nem emlékszem.”

Az elnök (*Kovács*hoz): Van megjegyezni valója a vallomásra?

Kovács Gyula: Tisztelettel kérem, hogy megjegyzéseimet akkor tehessem, ha a másik hatósági tanut is kihallgatták. Kérem *Szlavek* Ferenc vizsgálóbíró urat és a jegyzőkönyvvezetőt kihallgatni, kérem a jegyzőkönyveket megmutatni, mert én tegnap egy tényt állítottam és itt ma egy homlok-egyenest ellenkező tény állíttatott.

(„Még az akasztófa alatt se...”)

Török János dr. rendőrségi segédfogalmazó *Sándor* László rendőrtanácsossal együtt ment a szanatóriumba *Kovács*ot kihallgatni.

Az elnök: Igaz, hogy a kihallgatáskor *Kovács* nagy gonddal mérlegelte szavait?

— Nyugodt és higgadt volt, ott pedig, hol a dolog meritumára vonatkozólag történt kérdés, hallgatott. Így például arra a kérdésre, hogy meg akarta-e ölni *Tiszát*, kerülgette az egyenes feleletadást.

— Öntudatlanul volt a vádlott?

— Mint laikus azt mondhatom, hogy igen. Annyira nyugodt volt, hogy jegyzőkönyvfelvétel közben ezt mondta: „Még az akasztófa alatt sem vallanék mást”. (Mozgás.)

A főügyész: Mondotta azt *Kovács*, hogy másoktól hallotta, hogy *Tiszára* lőtt?

— Határozottan ezt nem tudom, de nekem úgy rémlik, hogy mondotta.

(*Csak valószínű.*)

Kovács Gyula: A vizsgálóbíró ur kijött hozzám. Konstatálom, hogy akkor teljesen nyugodt voltam, már csak azért is, mert akkor már tudtam, hogy *Tiszának* semmi